

# Grundtvig-arkivet fasc.: 208.11.

Registreret af: GA d. / 6 1958 .

Evt. enhedens nr.: 11.

1. Titel el. kort indholdsangivelse:

Brudstykke af udkast til fortale (?) til Danne-  
Virke

Se også fasc. 208.6 og 208.13.

Antal sider: 24.

Antal blade: 34r - 45v.

Format: kvart.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): hvidt;  
vmk.: B Dumas

7. Ms.' første linie: derne, maa skaane, baa-  
de for ei

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): I. J. N.

8. Ms.' sidste linie: Ting, der er saa godt  
som utrykte

4. Ortografi: mange bindestreger i sub-  
stantiverne.

9. Tryk el. benyttelse: utrykt.

5. Andre ydre kriterier: læggene af Gr. numme-  
rerede fra 23) til 28)

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.): bl. 41v  
tales der om "at opreise det gamle  
Danne-Virke"

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er): ...

11. Nr. i bibliografien: ...

12. Indholdsregest:

Starter midt i en mythologisk udredning (om Ragnarok - anvendt i overført betydning). "Loke og Fenris maa holdes bundne og Jetter og Trolde og Ormene under Ygdrasil maa holdes i Ave!" (bl. 34v). "Loke kan jeg kun være med til at hænge, der maa Jens Skovfoged være Skarp-Retter" (sigtes der til Baggesens vældige opgør med T. C. Bruun?). Ormene skal dræbes med Mjølner (bl. 34v), men Gr. er ingen Thor, og Mjølner hører ikke opr. til det danske våben. Imidlertid har vi en dobbelt Thor ... en naturlig og en historisk (bl. 35r) (sigtes der til Baggesen og Oehlenschläger?). "Ulykken er, at hverken Thor fra Havsgaard eller Thor fra Asgaard...føre nu det store Vaaben..." (bl. 35v), "da de ikke synes at kunne enes om at have Mjølner til Hælvden". Det følgende synes satirisk at fantasere om en forsoning mellem de to Thor'er, bl.a. ved Gr.s hjælp (bl. 31r-v).

Gr. genoptager tråden fra et foregående (tabt?) afsnit omhandlende hans "Regnskab"... "hvoraf jeg vel har aflagt den største, men ei den tunge-  
ste Deel." Hans kamp for Asa-lære førtes i håbet om, at når først den blev

ret forstået, "kom Christendommen af sig selv som i mine Samtaler og Optrin af Nordens Kæmpe-Liv" (bl. 37v). Indrømmer, at han burde have brudt en lanse med "hvad der i mine Øine stod fiendtligt mod Christendommen - det maatte ikke være mig nok, at Folket blev christnet med Tiden" (bl. 38r). Forsvarer sin tale for troen (dimisprædikenen) (bl. 38v) og VK 1812, men indrømmer, at han burde have faret lempeligere med "Alt, hvad der angik Staten og Skolen, thi derpaa tager selv den evige Sandhed timeligt Hensyn" (bl. 39r). Indrømmer, at han burde skarpere have skilt forfatteren fra personen, ligeledes tilstår han, at han har givet modstanderne påskud til at dømme ham for "vildt Fornuft-Had" (bl. 39v). - Gr. kan ikke forherlige den menneskelige fornuft ("den Selv-Bevidsthed, der giver os Skin af indvortes Selv-Stændighed"). Selvstændigheden skal nægtes den, og troen skal herske alene, "men da vi ingen Vei komme i Tiden uden at bruge vor Fornuft...skal vi nøies med at binde den i os, taale og skaane den hos os (bl. 40r). Advarer mod at sammenblande fornuft og forstand. Nævner, at "Mathematik, Physik og Saadant fra Arildstid har havt et Horn i Siden paa Tro og Historie, og det vil neppe, i det Hele, nogensinde blive anderledes" (bl. 40v). Men vi må "ikke foragte nogen Videnskabs-Green, da alt hører med til at forklare Mennesket." Derimod bør man bekæmpe enhver, der vil anfægte "Troen eller bestride den indlysende Sandhed, at Historien er den rette menneskelige Erfarings-Skole. Naturvidenskaben er det Historien om-bølgende Verdens-Hav, hvori Midgaards-Ormen aander og voxer" (bl. 41r).

Kun mod "Metaphysik og critisk, idealistisk og identisk Philosophie" rejses det gamle Danne-Virke - og kun derimod ønsker vi os "Norske Hjelpetropper" (bl. 41v).

Gr. nævner flygtigt R-R og Norges Heltedigt. Det eneste øje i Danmark, som "kunde giennemskue dem" (Baggesen?) "har overseet dem" (bl. 42r). Digteren formår ikke at vække folket til en levende beskuelse af historien, men er en "vel dunkel, men hverken pibende eller indholdsløs Stemme til dens Priis." Gr. omtaler Nordens Mythologie 1808 som "et virkeligt Forsøg paa at gienføde den mythologiske Form i forklaret Skikkelse, hvori den nordiske Saga-Klokke af historisk Malm og med poetisk Klang er støbt" (bl. 42v). Nævner, at det var hans forsæt at "indfatte et Skilderie af hele Asa-Livet i Helte-Livets Ramme, indfælde det mythologiske Epos i Vølsungernes store Tragedie" (som har tiltrukket ham fra "de første academiske Aar").

Karakteriserer det som et "uhyre gothisk Indfald". Såvidt Gr. ved, var det hans kærlighed til historisk videnskab (bl. 43v), der "ei tillod mig at sammenblende, hvad den fordrede adskilt, og slet ikke fandt sig tilfredsstillet ved en selvgjort Sammenhæng."

Udsigten over Edda-Læren var frugten af en "lunknere" begejstring: "Tegningen til et episk Asa-Drama, hvori Helte-Livet blev et Mellem-Spil som en rørende Forkyndelse af Ragna-Roke" (bl. 44r). Det vilde have været en opgave for Oehlenschläger "i en Række af Dramaer at stille Nordens Gude- og Helte-Liv til Skue."

Gr. nævner sin plan om en fordanskning af de eddiske sange og om "at skildre det nordiske Kæmpe-Liv i en fortløbende Række af Sange og dramatisk sammenfœiede Samtaler." Det første blev til intet, det andet til lidt. Henviser til, at de eddiske sange ofte er i dialogform. Den nye plan vilde være "den rette Fordanskning af Edda, Heimskringla og hvad dertil høre..."

"Denne Deel af min poetiske Bane, som synes beleet med Idunna og begrædt med Saga er hverken ubekjendt eller miskjendt" (bl. 45r), men en ny er påbegyndt med Nytaars-Nat og Bilivet (i Saga), den fortsattes i R-R, i Hammer-Visen og i Heimdall, "lutter Ting, der er saa godt som utrykte."

Datering: 1816-1818.